

Lotta Hamari sd ym.

Kirjallinen kysymys soveltavan liikunnan rahoituksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Useampi kansanterveysjärjestö (muun muassa Hengitysliitto ry, Neuroliitto ry, Suomen Reumaliitto ry ja Suomen Sydänliitto ry) sai vuoteen 2020 asti liikuntatoimintojen rahoituksen opetus- ja kulttuuriministeriön kautta. Sitten tehtyjen muutosten jälkeen kohdennettuja toiminta-avustuksia ei ole enää avattu haettavaksi ja soveltavan liikunnan rahoitus on vaikeuksissa.

Tällä hetkellä kansanterveysjärjestöjen liikuntatoimintaan on tarjolla ainoastaan hankerahoitusta, mikä ei anna mahdollisuuksia toiminnan pitkäaikaiseen kehittämiseen ja jatkuvuuteen. Suomi Liikkeelle -ohjelman tavoitteena on lisätä liikkumisen yhdenvertaisuutta, mutta ohjelmassa ei kuitenkaan näy panostusta soveltavalle liikunnalle (Suomi Liikkeelle, 2025).

Soveltava liikunta on mukautettuja liikuntapalveluja ja toimintaa ihmisille, joille terveydentila, vamma tai toimintakyvyn rajoitteet sekä niihin liittyvät sosiaaliset tekijät vaikeuttavat osallistumista tavallisiin liikuntamahdollisuuksiin. Soveltavan liikunnan piiriin kuuluu noin 15 % Suomen väestöstä ja on arvioitu, että soveltavan liikunnan kohdejoukko lisääntyy tulevaisuudessa muun muassa väestön ikääntymisen seurauksena. (Ala-Vähälä, 2024; LTS, 2025.)

Valtion liikuntaneuvoston keväällä 2024 teettämästä soveltavan liikunnan kuntakyselystä havaittiin, että vuonna 2023 soveltavan liikunnan päävastuullinen järjestäjätaho oli kunnan liikuntatoimi. Erityisesti yli 20 000 asukkaan kunnissa korostui liikuntatoimen rooli soveltavan liikunnan järjestäjänä, mutta pienemmissä kunnissa soveltavan liikunnan palveluissa korostui esimerkiksi kansalaisopistoista ja paikallisyhdistyksistä koostuva yhteistyöverkosto. Kyselystä havaittiin, että kuntien liikuntatoimen järjestämät soveltavan liikunnan ryhmien määrä on laskenut. (Ala-Vähälä, 2024.)

Säännöllinen liikunnan harrastaminen tai fyysisen aktiivisuuden lisääminen on kiistatta hyväksi terveydelle ja hyvinvoinnille. Tämä auttaa myös sote-kustannusten laskussa, minkä vuoksi liikunnan ohjaaminen ja fyysisen aktiivisuuden lisääminen olisi olennaista monien sairauksien kohdalla (Niskanen ym., 2018; Martiskainen, 2024).

Opetus- ja kulttuuriministeriön kohdennettu avustus kansanterveysjärjestöjen soveltavaan liikuntaan auttaisi pitkäaikaissairaiden liikunnan ja liikkumisen edistämisessä pitkäjänteisesti. Avustus maksaisi itsensä takaisin säästyneissä sote-kuluissa. Sosten mukaan järjestöihin kohdennettu 1 euro tuottaa 1,4 euron säästöt julkiselle sektorille (Soste, 2025).

Kirjallinen kysymys KK 13/2026 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo turvata soveltavan liikunnan rahoituksen jatkumisen ja pysyvyyden, millaisia sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikutuksia hallitus on arvioinut säännöllisen liikunnan harrastamisen tukemisen vähentämisellä tai lopettamisella olevan, katsooko hallitus, että Suomella on taloudellisesti ja kansanterveyden näkökulmasta varaa heikentää säännöllisen liikunnan ja terveellisten elämäntapojen tukemista, ja mihin arvioon tämä näkemys perustuu?

Helsingissä 8.2.2026

Lotta Hamari sd
Timo Suhonen sd
Hanna Laine-Nousimaa sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Johan Kvarnström sd
Tuula Väättäinen sd
Saku Nikkanen sd
Kimmo Kiljunen sd
Vesa Kallio kesk
Markku Siponen kesk